

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

§. II. De Scientia infusa Christi Jesu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

amem te. Vellem repetere hoc centies de die, & toties iterum repetere illud, quo ad id tandem cum veritate possem affirmare.

Egregius hic affectus, quem Philemon exprimebat nobis, cum certo quodam igne, qui emicabat ex oculis ejus, ostendit nobis clarè, non solum ipsum verè esse conversum, sed totum esse Jesu Christi; eòquòd conspecta in ipso excellentià, tantà demulcerent illum voluptate. Interim

bonus noster Ecclesiasticus probè consolatus ex eo, quòd videret tanto perfundi solatio hunc hominem aspiciendo duntaxat primam portionem divitis hujus thesauri sapientià & scientià, cum promiserit, se monstraturum hunc ipsi totum integrum, secundam illius exposuit ipsi portionem, in qua non minus, quo admiraretur, invenit, quàm in prima; & hæc erat scientia infusa.

§. 2. De Scientia infusa Christi Jesu.

Quando videbant Judæi Jesum Christum ad eò divinè prædicantem & sapientem post se corda hominum, adhæc pronuntiantem non nisi oracula, quæ tam sublimem annuntiabant eruditionem, ut non recordarentur se unquam audivisse hominem ita loquentem, obstupuerunt, seque interrogarunt invicem: Quomodò possibile est, tantà pollere hunc hominem eruditione, cum nunquam viderimus ipsum frequentantem scholas? unde ei tot lumina, qui nunquam Gymnasii salutavit limina? Admirabantur, & comprehendere id non poterant.

An Judæi habuerint an-
sam admirandi scientiam
Jesu Christi,

Hic Priscus sermone in medium prolato fari cœpit: Quantum ad me, nulla me hujus rei cœpisset admiratio; judicâsem enim, cum id scientiæ non obti-

nuerit studio literarum, esse debere scientiam aliquam infusam. Nonnè constat, Deum magnum esse Magistrum, qui in instanti, cum sibi placuerit, majori intellectum hominis imbuere potest scientiâ, quàm acquirere ipse possit non intermisso totius vitæ suæ studio? Quoties dignatus est ipsemet instruere rudissimos quosque, omnisque expertes scientiæ, ut eruditissimos efficeret ex iis viros, veluti erat ingens illa Eremitarum frequentia, qui intrabant Eremita condensa, antequam ulla in scholis perfolvissent pensa literarum, non alio usi Magistro, nisi Deo, nec codice alio, nisi unico magni hujus universi volumine, cuius folia, lineæ & characteres, omnes sunt res creatæ? Et parvo temporis spatio conspecti sunt prodire è deserto
ita

ita diferti, ex indoctis mutati in viros doctissimos & omni imbutos eruditione, ita ut magni Academicarum Doctores illos accederent consultum, & perciperent ex iis non nisi oracula.

Scientia infusa Salomonis & Adami.

Nonne hujus specimen relucet in Salomone, qui nocte unica tanta recepit e caelo lumina, ut omnium censeretur sapientissimus hominum? Nonne exemplum affulget nobis in Proto parente nostro Adam, cujus locupletare voluit Deus intellectum thesauro scientiarum omnium, producendo illum, quasi si quis specioso vasi pretiosum infunderet liquorem? Homo hic, qui prodibat e manibus Auctoris sui, non frequentaverat scholas, & caput ipsius universalis erat Bibliotheca totius naturae humanae, quam ditaverat Deus cunctis scientiis naturalibus, ut illas suis communicaret posteris, in quos derivasset ipsas cum natura, & ipsi evasissent docti omnes & omni literaturam exculi absque ullo labore. Sed eheu! perdidit pretiosum hunc liquorem unico curiositatis peccato, dum scire plura voluit, quam voluerit ipsum DEus scire: *Scientes bonum & malum*. Et omnes ipsius posteris, qui sicut haeredes nascuntur ipsius noxae, ita & ipsius ignorantiae, laborant infatigabiliter & omnem navant operam cunctis saeculis, ut ratione quamdam hanc re-

Gen. 3. v. 5

parent jacturam, seque postliminio reponant, defendendo jus suum in possessionem pretiosi hujus liquoris parentis sui. Quilibet sibi parat ex eo portionem tenuem laboribus millenis; sed omnes simul nunquam possederunt ipsum tam perfecte, sicut ille.

Quam visu jucundum fuisset spectaculum, aspicere primi hujus in mundo hominis intellectum, omnibus pretiosis ornamentis, quibus DEus ipsum locupletaverat, instructum. Siquidem si homo epitome est omnium operum Dei, plerumque nuncupatus a sanctis Patribus Microcosmus, id est, mundus parvus, sol ipsius fuerat suus intellectus, & lux ipsius scientia haec infusa, quam DEus consulto ipsius exornavit intellectum, sic ut sole firmamentum, ut magnum effunderet splendorem luminum spiritualium in totam ipsius animam, sicut sol materialis visibile suum effundit & diffundit lumen cuncta super corpora. Nihil nobis absconditur ad praesentiam solis, non nisi opus nobis est nostros in partem, quae placuerit, vibrare oculos, & omnia videmus absque labore. Et nihil etiam ipsi fuerat incognitum, quamdiu in sua circumferebat anima ingentem hanc scientiae infusae faculam; nihil opus illi fuerat, quam suum quoque voluerat,

Pulchritudo intellectus Adami in sua innocentia.

luerat, attollere intellectum, & mox cognoscebat omnia.

DEus plura
dedit Jesu
Christo quam
Adæ.

Sed cum verum sit, reponit desuper doctus noster Ecclesiasticus, quod supremus Creator magnifico hoc dono lucupletaverit primum Adam, qui non erat nisi servus: quid cogitare possumus, fecisse ipsum in favorem secundi Adæ, qui erat proprius & unicus ipsius Filius? Hic est, qui procedit ex utero ipsius in generatione sua æterna, velut infinitum lumen de infinito lumine, sicut tota cantat Ecclesia

Symb. Nicen.

in Symbolo: *DEum de DEO, Lumen de Lumine.* Et quando produxit illum de novo in nativitate sua temporali, an quidquam omiserit, quin mitteret ipsum in Lucem ceu Filium Lucis, ipsiusque locupletaret animam omniscientiarum infusarum abundantia, quam intellectus humanus, & intellectuum omnium nobilissimus ac perfectissimus potest recipere? Cui effusè donaret ex toto sapientiæ & scientiæ suæ thesauro, si erga proprium suum Filium se parcum exhibuisset?

S. Thomas
1. p. q. 11, a. 1.

Hinc est, quod doceat S. Thomas, lumina hæc & cognitiones has scientiæ infusæ magis illustrasse intellectum Christi Jesu quam omnes scientiæ Angelorum & hominum, etiamsi unirentur simul, quenquam illorum possent illustrare: quemadmodum solus sol majorem in mun-

do diffundit splendorem, quam Jesus Christus omnia simul astra & cœli sidera: non sunt arcana cordium, non sunt cogitationes mentium, non sunt abditæ virtutes creaturarum, quas non cognoscat perfectissime.

Jesus Christus
plius cognovit solus,
quam omnes
Angeli & homines simul.

Priscus, qui cohibere non poterat suæ impetum curiositatis, interpellebat eum hic, dicens: Nonnè naturale est intellectui humano, indagare, rimari, scrutari ubivis omnia, ad cognoscenda arcana naturæ? Hoc est, quòd Philosophis dedit ansam dicendi de intellectu humano: *Intellectus est omnia*; id est, habet capacitatem formandi sibi idæas omnium rerum, sicut oculus capacitatem habet recipiendi in se omnes colores.

Verum est, respondit ipsi Ecclesiasticus; sed magna hæc capacitas intellectus humani, non est actualiter impleta omnibus iis, quæ recipere posset, non magis, quam oculus actualiter non videt omnes colores quos videre potest. Nonnisi solus intellectus Jesu Christi fuit, qui habuit semper & in æternum habebit plenitudinem actualem omnium cognitionum naturalium, quas habere potest; hujus tibi, ad pacificandum te, reddenda est ratio. Nonnè verum est, quòd intellectus, qui manet in sola potentia sciendi, & non scit actualiter & re ipsa, sit obnoxius

Omnis capacitas intellectus Jesu Christi erat repleta.

M m m

defe-

defectui & ignorantiae? Jam quis est, qui cogitare audeat, reliquisse Deum aliquem defectum vel ignorantiam in intellectu unigeniti Filii sui? Dicendum igitur est, vastam capacitatis ipsius amplitudinem, totam repletam esse actu suo; id est, quod sciat actualiter omnia, quae sciendi habet capacitatem. Contende & intende nervos animi, quantum volueris, & vide, an comprehendere, quousque haec se extendat cognitio, poteris.

S. Thom.
supra.

An tota potentia obedientialis Jesu Christi fuerit repleta,

Et nihilominus habeo adhuc, quod tibi dicam: S. Thomas duo nobis distinguit potentiarum genera in intellectu Jesu Christi; unam appellat naturalem, & alteram obedientialem, hoc est, supernaturalem & miraculosam. Omnia quae hucusque diximus, non respiciunt nisi potentiam naturalem; sed supernaturalis absque comparatione se magis extendit: siquidem intellectus humanus capacitatem habet, quam attolli possit ab omnipotentia DEI eodumque, ut cognoscat omnia, quae excedunt potentiam ipsius naturalem, & quod placuerit DEO docere ipsam per divinam suam revelationem.

Nonne sic fustulit & elevavit intellectum Prophetarum, quibus manifestavit veritates divinas, quosque praecones fecit oraculorum, quae cuncta in admirationem rapuerunt saecula? Sed

quid est, quod manifestavit DEUS cunctis Prophetis, respectu maximi illius splendoris luminum ac cognitionum divinarum, quibus replevit omnem potentiam obedientialem intellectus Filii sui unigeniti, in quantum repleti poterat, absque eo, quod ibi maneret aliquid inane, vel aliquis defectus? Nonne fatendum est, omnes scientias reliquarum creaturarum non esse nisi parvas luminis scintillas in comparatione cum magno hoc sole? Prophetae non receperunt divinas has revelationes, nisi aliquando & valde breves; sed in ipso aetivi semper erant splendores, nunquam non fixi in plena sua meredie, lumina & cognitiones semper actuales, semper splendidae, non relinquentes in intellectu ejus vel unicum tenebrarum atomum.

O DEUS! exclamavit desuper Priscus totus admiratione & gaudio abreptus; quanta debuerant esse deliciae animae Jesu Christi, quae morabatur perpetuo in maximis hisce cognitionum ac luminum splendoribus. Fateor me non capere abundantiam voluptatis suae, sed aliquid illius conjicio ex proprio meo experimento: minimus luminis spiritualis radius consolatur me, si majori quodam irradiet splendore, totus difflo dulcedine. Verum si aliquando obrueret me

Quanto anima Christi delibuta fuerit gaudio in his scientiarum splendoribus

me inuicatorum abundantia luminum, manifestantium mihi plures veritates sublimes communem captum hominum transcendentes; intellectus meus cohibere se non posset, quin transportaretur in excessum jubili, quo abripitur extra se, nescius amplius quid ageret, spiritali quâdam sepultus ebrietate, quæ causaret deliquia, raptus, extases. O procul dubio, si anima Jesu Christi sola non fuisset fortior omnibus hominum animabus simul, submersa fuisset in magno hoc deliciarum Oceano, quas scientia hæc infusa propinabat ipsius animo, nunquam ex profundissima raptuum horum abyssu ad se reversura. Hæc verba efficaciter admodum commoverunt bonum nostrum Ecclesiasticum, qui conversus ad Jesum Christum, non minus corde quàm ore sic ipsum affatus est.

psal. 33.

O Jesu! Lux vera, quæ illuminans omnem hominem venientem in hunc mundum; ut quid ambulandum nobis est adhuc in tenebris, dum tibi adherere, tua sequi statuimus vestigia? Nonne scriptum est: *Accedite ad eum, & illuminamini?* Non opus est magno labore, nec aliud faciendum mihi, nisi quod exhibeam me tibi præsentem, & oculos mentis meæ in te teneam defixos: sensibilis sol non ita abun-

danter suam circulatur lucem in oculos suæ apertos præsentia; sicut tu effundis tuam in omnem animum tibi cogitatione intentum. Væ frequentibus nostræ mentis evagationibus, quæ tam sæpe obstant nobis, ne aspiciamus te. O amabilis Lux animarum nostrarum! Extra te nonnisi sunt tenebræ, nonnisi caligo ignorantia.

Quanta mihi consolatio, non se, quod Jesus sit Lumen quoddam magnum, cui nihil sit absconditum? Non angor, quâ ratione ipsi meas exponam misérias, ut ipsius efflagitem misericordias; aliud nil mihi agendum, nisi quod coram ipso me exhibeam: Nonne enim ipse scit omnia? nonne clarè ipse intuetur profundas calamitatis meæ abyssos? nonne melius ipse novit quàm ego, intima cordis mei arcana? Anima mea, nihil ergo agendum tibi, nisi ut te statuas coram illo prorsus humiliatam, & illo confusam pudore qui occludit os culpæ reis ac nocentibus: *Vide Domine, & considera, quoniam facta sum vilis.* Sufficit te meas videre misérias; cum enim me magis propriâ tuâ ames vitâ, an videre illas poteris, quin consoleris?

Hic Philemon interpellat Ecclesiasticum & suum ab ipso exigit promissum. Sponderas mihi, te quatuor demonstratu-

M m m 2

rum

Gaudium bonæ animæ aspicientis Jesum Christum, velut veram lucem suam.

Threu. 1.

rum mihi scientiarum genera, velut quatuor portiones exquisitissimas ejus, quem ingressi sumus, thesauri, duas illarum jam

aspexi, scientiam beatificam & scientiam infusam: Quæ est igitur tertia? Ecce tibi eam: & hæc est scientia acquisita.

§. 3. De Scientia acquisita Jesu Christi.

JESUS CHRISTUS
solus contulit
sibi ipsi scientiam
acquistam & quomodo.

Nuncupatur Scientia acquisita in Jesu Christo illa, quam ipsemet sibi formavit ex proprio suo intellectu, quin acceperit illam ab alio (nunquam enim aliquid didicit nec ab Angelis, nec ab hominibus) sed cum ipsemet uteretur luminibus ac cognitionibus incomparabilis potentie intellectus sui, omnibus locupletatus est scientiis, quibus intellectus humanus Dei-Hominis vi discursus & ratiocinationis repleri potest. DEUS solus contulit ipsi scientiam infusam; sed is ipsemet sibi comparavit scientiam acquisitam. Prima est extracta e thesauris Dei absque eo, quod alio esset opus, quam illam recipere; sed secunda extracta est e proprii sui intellectus fundo, quod DEUS conjecerat omnia scientiarum semina, sicut in sinum terræ omnium plantarum semina conjecerat, quando mandavit: *Germinet terra herbam viventem.*

Gen. I.

Noster intellectus est creatus ad progignendas scientias, sicut terra ad progignendas plantas,

Si intellectus humanus bene coleretur, non est scientia naturalis, quam ipsemet e proprio suo non posset educere fundo, cum erectus sit ad producendum cognitiones & scientias, sicut ter-

ra ad producendum herbas & plantas. Sed maledictio DEI, quæ terram nostram spiritualem pari ratione percussit, quæ corporalem, in supplicium peccati Proto-parentis nostri, eò nos redegit miseriarum, ut, sicut terra non producit ex seipsa nisi tribulos & spinas, & post sedulam etiam ipsi impensam culturam, nostrum frustratur & suâ spe dejicit laborem, sterilis manens ac ingrata; ita intellectus noster naturalis ex seipso non producat nisi errores & ignorantias, & postquam etiam in ipso colendo omnem navaverimus operam; tam parum inde referamus, ut omnes scientiæ sapientissimi in mundo hominis, ferme sint nihil respectu eorum, quorum laborat ignorantia.

Non nisi intellectus Jesu Christi est, quem invadere non poterat peccatum, quique alia ex parte omnem habebat perfectionem, cujus intellectus humanus habebat capacitatem: Ipse solus possidebat fundum tam divitem, tamque fecundum in omni bonarum cognitionum & scientiarum genere, ut illæ se producerent,